

Hónapló

Dalos György

PCR

Budapest–Bécs, 2021. november 14.

Ugye, emlékszünk még a híres Majakovszkij-versre, amelyben a költő arról beszél, miként fogadja a nyugati útlevelkezelő a huszadik század derekán a különböző országok útleveleit. „Ha feltűnik a brit passzus, például, / mindenki elfogódva tekint rá. A lengyelre bámul, mint borjú az újkapura / és szinte kérdi: mi ez a fura / földrajzi csodabogár itt? / Arcán se öröm, se bosszúság, / meg se biccenti tökfejét, / úgy veszi át a dán passzusát, / a norvégekéét, meg a svédekéét.” Hanem a sarló-kalapácsos szovjet úti okmány úgy tartja kezében, mint „a bombát, / mint csörgőkígyót, húsz fullánkösát, rondát”, s bizony legszívesebben elevenen megnyúznák a költőt, ha nem passzusa mögött nem állna a szilárd és kikezdehetetlen szovjethatalom. Összegezve: „Ezt széles sebeből kihúzni jó! / Nincs ennél ötöm nagyobb: / Olvassátok, irigyeljete: én a Szovjetunió / polgára vagyok!”

86

Ezt a dicshimnuszot másként, mint üres propagandát, nemigen lehetett olvasni annak, aki tudta, milyen kevés szovjetpolgárnak jutott a húszas évek végén osztályrészül a szerencse, hogy széles zsebéből büszkén húzhassa elő „vörösbőrű szovjet útlevelét”. Ma már az irodalomtörténészek szorgos munkája nyomán tudjuk, hogy Majakovszkij a kötelező agitprop mellett saját keserves kalandját is becsempészte a költeménybe. Egy párizsi látogatása során beleszeretett Tatjana Jakovlevába, egy emigráns orosz család sarjába. S minthogy a gyengéd érzelmek a GPU fülébe jutottak, a következő kiutazási engedélyt a szerelem következményeitől tartva elsőre elutasították. Nagyon magas szintű jóállás kellett ahhoz, hogy a „nyet” – a költő életében utoljára – „da”-vá változhasson. Majakovszkij verssel fizetett a *Komszomolszkaja Pravda* hasábjain. Kéretik most ebből a szempontból olvasni a halhatatlan sorokat: „Ezt széles zsebemből kihúzni jó! / Nincs ennél öröm nagyobb!”

Így voltam most a PCR-teszttel, amelyhez a bécsi könyvvásáron való szereplésemet kötötték. Figyelmeztettek arra, hogy az eredménynek az utolsó 48 órában kell elkészülnie, és kétszeri oltás esetén is kötelező. Feliratkoztam tehát interneten az egyik pénzes tesztelőállomásra, ami nem volt könnyű dolog, mert a mostani technikai eszközökön folytatandó kommunikáció számomra megannyi érettségivel ér fel – ezt már az előválasztásokon és némely repülő- és pesti színházjegyek megrendelésekor is tapasztaltam. Most úgy éreztem, hogy sikeresen oldottam meg a problémát, nyomtatóm azonban Pesten nem lévén, át kellett másolnom a fájlt egy külső tárolóra. Ez a munka önmagában húsz percbe került. Azonnal elnyargaltam a másolóba,

kinyomtattam a jelentkezést, és fél óra múlva a Szófia utcában sikeresen elvégezték az orr- és toroktesztet, amelyet legott készpénzben kifizettem. Innen azzal az ígérettel távoztam haza, hogy estére mailen olvashatom az eredményt. Ehelyett másnap reggel kaptam egy értesítést, mi szerint elfelejtettem kitölteni egy mellékletet, s anélkül nem adhatnak igazolást. Minden kezdődött előlről: megkerestem a kitöltendő űrlapot, mintegy tizen-nyolc kérdésre kellett válaszolnom, többek között arra, mikor kaptam az első oltást. Erre bizony nem emlékeztem. és e tekintetben okostelefonom sem volt okosabb nálam – a „CovPass” alkalmazás csak a második alkalmat rögzítette. Isten bocsássa meg bűnömet, de az első keltezését képzeletemre támaszkodva adtam meg. Elhitték, és pár perc múlva jött is a mail, mely szerint a teszt negatív eredménnyel zárult. Ezt most már játszi könnyedséggel raktam a steakre, és a másolóban már régi ismerősként fogadtak. Ettől kezdve szabaddá vált az út Bécsbe. Ott pedig a szállodafoglaláshoz, a rendezvény színhelyéhez és a májgombóclevessel és Tafelspitzcel csábító étteremhez egyaránt be kellett mutatnom mindkét okmányt, s csak harmadikként húztam elő széles zsebemből a személyazonosító igazolványt, amely tanúsította, hogy oltottként és teszteltként egyaránt („olvassátok, irigyeljétek!”) Magyarország polgára vagyok. Ekkor jutott eszembe a Majakovszkij-vers, és kicsit bántott, hogy országom koronás címere és ezüstösen beaplikált térképe nyomán az osztrák közegek se elfogódottságot, se közönyt, se csodálkozást, de még csak labanc világnézeti ellenszenvet sem mutattak.

*

87

Nem tudom levenni a szemem ezekről a szerencsétlen flótásokról, akiket valamilyen ügynökség felcsalt az Isztambul–Minszk vagy Dubaj–Minszk járatra, majd Lukasenka hatóságai nekinyomják a belorusz–lengyel, belorusz–észt és belorusz–litván határnak, hogy onnan fenyegezzék új migráns-áradatként az Európai Uniót. Mostanság hibrid háborúnak nevezik ezt a fajta eljárást, ám tekintetbe véve a földrajzi helyzetet, nem sok hiányzik hozzá, hogy a határvillongásból igazi csetepaté legyen. Igencsak valószínűsíthető, hogy csendestársként Putyin is részt vesz a dologban, noha álságosan arra biztatja a Nyugatot, hogy tárgyaljanak Minszkkal. Közben Amerika óva inti Oroszországot, nehogy második Ukrajnát hozzon vagy hozasson létre belorusz szövetségesével. Ez a mostani katasztrófa, akárcsak a 2014-es krími, az akkori osztozkodás kései következménye. A válófelek ugyanis jelképes értelemben aknamezőket, békés demokratikus fejlődésre alkalmatlan, önálló államiságban semmiféle gyakorlattal nem rendelkező félszovjet utódállamokat hagyományoztak egymásra. A volt balti szovjetköztársaságokon kívül az unió valamennyi tagállama vagy Moszkva befolyási övezetéhez tartozik, vagy onnan akar kikerülni.

A helyszín: Belavezsje, egyike a kevés megmaradt európai őserdőknek, Belorussziához tartozó része Brezsnyev kedvelt vadászterülete volt, majd 1991 december elején az orosz Jelcin, az ukrán Kravcsuk és a belorusz Suskevic az itteni rezervátum kastélyában döntötték el – Gorbacsovot, az államfőt megkerülve – a Szovjetunió feloszlását. Ennek az őserdőnek sáros-csa-

takos talaján próbálja megvetni a lábát az három-négyezer menekült, akiknek sorsáról szinte lehetetlen észszerű, reális és még kevésbé emberséges döntést hozni. Ha Lengyelország bebocsátja őket, újabb hullámra s egyben belpolitikai tiltakozásra számíthat, ha átengedni őket Németországba, az ottani bonyolult – Merkel utáni – viszonyokba szól bele, ha pedig visszaküldi őket eredeti tartózkodási helyükre, akkor egyértelműen háborús helyzetnek szolgáltatja ki a menekülteket. Ráadásul itt nem erős, felnőtt férfiakra van, mint amilyenek például Marokkóban testi épségüket veszélyeztetve másznak át a hatméteres NATO-drótkerítésen, hanem egész családokról, aggastyánokról, nőkről és kisgyerekekről. A hadi helyzet miatt nem jutnak el hozzájuk a segélyszervezetek, legfeljebb a helyi lakosság visz neki hébe-hóba kenyeret, tejet, gyógy- és köszert.

Persze akadnak német emberi jogi intézmények, amelyek szót emelnek az érdekükben, de az az igazság, hogy a 2015-ös tömeges menekülthullám óta a társadalom befogadókészsége érezhetően csökkent. Legfeljebb a political correctness igyekszik barátságosabb hangot megütni az újonnan bevándorlókkal szemben. Régebben „Flüchtling”-nek titulálták őket, az osztrákok inkább „Asylant”-nak – mindkét szónak van német lebecsülő melléklengése, a „ling” és az „ant” végződés talán nem olyan megvető hangsúlyú, mint a „migráncs”, de a türelmesebbek inkább a „Geflüchtete” vagy az „Asylsuchende” kifejezést használják. E humánus lelkeket viszont a bevándorlás heves ellenzői illetik a „Gutmensch” (= jóember) kifejezéssel, amely persze Goethe nyelvén még nem annyira goromba, mint a „migránssimogató”. Annyi bizonyos, hogy a nyelvhasználat kettéválása mögött a magatartás differenciálódik. Az EU meghasonlásának a menekültválság természetesen nem oka – tömeges bevándorlás a földrész fénykorában is volt, ám a hidegháború idején a kommunizmussal szemben meghirdetett alapértékek, a keleti, majd a déli nyitással leértékelődtek. De Gaulle-lal, Adenauerrel, Schumann-nal lehetett Európát csinálni, de Orbánnal, Kaczyńskivel, Babišsal bajosan.

*

Azt hiszem, nem fogom megnézni az Elkxrtuk című filmalkotást. Legalábbis megvárom, amíg egy ügyes pótforgatáson Gyurcsány figuráját Márki-Zay Péterre dolgozzák át. Van is viszonylag olcsó tippem. Orbán kihívóját eredetileg egygyermekes bolsevik apaként ábrázolnák, aki esténként az *Internacionálét* dúdolja magában. Felkeresi őt maga Soros (aki a jelen változatban nem is szerepel!), és rábeszéli, hogy egyrészt vállaljon még hat gyereket, másrészt katolizáljon, képezze át magát jobboldalivá, és ámítsa azzal a majdani ellenzéket, hogy tizenöt év múlva győzni fog a választáson. A kampány utolsó napján viszont jelentse be, hogy valójában baloldali. Ezzel a fogással megosztja az akkori ellenzéket és biztosítja a Fidesz negyedik választási győzelmét. Cserébe a Fidesz örökre kivonul Hódmezővásárhelyről. Vigyázni kell azonban az operatőrnek és a maszkmesternek, hogy MZP még véletlenül se legyen rokonszenves figura. Mintaként javaslom a *Feltámadott a tenger* című filmet (1953) amelyben Jellasicsot Szakáts Miklós alakításában az akkortájt árulóként szidalmazott Görgey Artúrként maszkírozták.